

PEGGY ASHCROFT, O MARE DOAMNĂ A SCENEI ȘI ECRANULUI BRITANIC

Premiul special «Laurence Olivier» pe 1991 pentru realizările din întreaga carieră i-a fost decernat lui Peggy Ashcroft, marea doamnă a teatrului și filmului britanic, apreciată de public mai ales datorită neuitatelor sale interpretări din serialul Perla Coroanei și din filmul Călătorie în India al regretatului regizor David Lean.

Peggy Ashcroft s-a afirmat în 1929, în rolul feciorelnicei Naomi din Evreul Süß, la Teatrul «Duke of York's». Marea ei ambiție, în cel peste 60 de ani de carieră artistică, a fost mai puțin atingerea recordului de box-office sau a statutului de vedetă, cât obținerea posibilității de a juca în piese de valoare, montate de companii permanente.

Această pasiune pentru permanență și continuitate are origini complexe. Copilăria, petrecută la Croydon, a fost confortabilă, dar zdruncinată de primul război mondial, când tatăl a căzut pe cimpul de luptă, în 1918. Asemenea multor copii solitari, și-a găsit consolarea în lectură și în scrierea versurilor, în Shakespeare și în atracția pentru teatru. Dar abia ca studentă la clasa de dramă a Școlii Centrale și-a descoperit Peggy Biblia. Citind pe atunci recent publicată carte a lui Stanislavski «Viața mea în artă», ea și-a dat seama că marile realizări în teatru sînt posibile doar în companii permanente. Visul ei a fost să facă parte dintr-o astfel de trupă. Ori de cîte ori în Marea Britanie s-a creat o alianță teatrală stabilă, în ul-

tima jumătate de secol, Peggy Ashcroft a fost prezentă. În anii '30 și '40, în teatrul din West End-ul londonez, dominat de niște epave nepriecute, John Gielgud crease companii clasice la teatrele «The New», «The Queen's» și «The Haymarket» și, în afară de el, Peggy Ashcroft a fost singura persoană care a apărut în spectacolele celor trei companii.

Cînd, în 1958, Peter Hall a creat o companie permanentă la Stratford, Peggy Ashcroft a fost una dintre primele actrițe care au acceptat să facă parte din ea, hotărîre ce a constituit un factor decisiv în transformarea lui Royal Shakespeare Company într-o realitate vie. Iar cînd, în 1969, succesorul lui Hall, regizorul Trevor Nunn, a lucrat cu ea la Henric VIII, acesta a constatat că nestrămütata ei încredere în instituție era la fel de puternică.

O retrospectivă asupra carierei lui Peggy Ashcroft dezvăluie împliniri de cel mai înalt grad în trecerea ei de la o scenă la alta — în companiile lui Gielgud, ca vedetă în West-End-ul postbelic, la Stratford și la Royal Shakespeare Company, la Royal Court, la National Theatre, iar mai recent, la televiziune și în cinematografe. De neuitat au rămas rolurile jucate de ea în Othello (Desdemona, alături de Paul Robeson, în 1930 la Teatrul Savoy), în Cezar și Cleopatra (la

«Old Vic» în 1932), în Electra (tot la «Old Vic» în 1951), în O, ce zile frumoase de Beckett (la Teatrul Național în 1975), în rolul Margaretel de Anjou din producțiile lui Hall și Barton cu Războiul celor două roze (în 1964 la Televiziune) sau în rolul Contesel de Rousillon din Totul e bine cînd se sfîrșește cu bine (la Royal Shakespeare Company în 1981—1982).

Integritate, hotărîre, totală angajare sînt calitățile esențiale ale lui Peggy Ashcroft. Peter Hall spunea cîndva despre ea: «Este ca un granit. Dacă mi s-ar pune întrebarea-cheie cine mi-ar fi o tovarășe ideală în caz că m-aș rătăci cu o barcă în mijlocul Atlanticului, Peggy ar fi cu siguranță una din alegerile mele de vîrf. Ea ar trece peste această încercare».

MADELEINE KARACAȘIAN

P.S. Aflăm cu regret că reputata actriță s-a stins din viață la Londra, în vîrstă de 83 de ani.

În imagini: 1. Peggy Ashcroft în rolul Naomi din Evreul Süß (1929)

2. În rolul Margaretel de Anjou din producțiile lui Hall-Barton cu Războiul celor două roze (1964)

3. În rolul Doamnei Moore din filmul Călătorie în India